

בית המשפט המחוזי בב' - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-55289 פלוני נ' אלמוני ואח'

לפני כבוד השופט נפתלי שילה

המבקש

פלוני

ע"י ב"כ עוה"ד יורם אברהמי ואלה שרווס

נגד

המשיבים

1.אלמוני א'

2.אלמוני ב'

ע"י ב"כ עו"ד אורי נווה

פסק דין

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה מיום 28.11.21 שדחה בקשה לביטול פסיקתה.

א. רקע עובדתי

1. המבקש הוא אביהם של המשיבים. ביום 00.0.00 נפטרה אשתו של המבקש ואמם של המשיבים (להלן: **המנוחה**).

2. המנוחה ערכה צוואה שבמסגרתה הורשה את כל עיזבונה למשיבים ולאחותם ולאחר שהמבקש חזר בו מהתנגדותו לקיום צוואתה, ניתן צו קיום לצוואת המנוחה לפיה המשיבים ואחותם הם הנהנים מעיזבונה.

3. ביום 10.7.17 הגישו המשיבים **"תביעה לבחינת היקף עיזבון המנוחה ז"ל"** (להלן: **התביעה**). בתביעה טענו המשיבים שיש להצהיר שלמנוחה היו זכויות במחצית מן הזכויות של המבקש מכוח חזקת השיתוף ולכן **"ביהמ"ש מתבקש להצהיר כי מחצית מהנכס הידוע כדירת המגורים ברח' _ בב' שייך למנוחה ולאחר לכתה לעיזבונה"** (להלן: **הדירה בב'**) וכן להצהיר כי **"מחצית מהנכס הידוע כדירה ברח' _ בא', שייך למנוחה, ולאחר לכתה לעיזבונה"** (להלן: **הדירה בא'**).

4. בנוסף עתרו המשיבים שביהמ"ש יצהיר כי: **"מחצית מכל זכות אשר הייתה קיימת לנתבע ביום פטירתה של המנוחה, 00.0.0000, שייכים היו למנוחה, ולאחר לכתה לעיזבונה."**

5. ביום 4.6.19 ניתן פסה"ד בתביעה (להלן: **פסה"ד**), אשר קבע שמכוח חזקת השיתוף המנוחה זכאית **"למחצית הזכויות המשותפות שנצברו במהלך חייהם המשותפים. ליורשים קיימת הזכות לבוא בנעליה של המנוחה ולתבוע את זכויותיה מתוקף חזקת השיתוף. מתוקף האמור,**

בית המשפט המחוזי בב' - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-55289 פלוני נ' אלמוני ואח'

ומשעה שניתן צו קיום צוואה לצוואת המנוחה, ניתן פסק דין המצהיר כי התובעים ואחותם זכאים לרשת את זכויותיה בדירת המגורים בא', בדירת המגורים בב' ובכספים שנצברו בחשבון המשותף עד ליום פטירתה."

6. המבקש לא השלים עם תוצאת פסה"ד והגיש ערעור (עמ"ש 19-07-46393) ואולם הערעור נמחק בהסכמתו לפי הצעת ביהמ"ש. המשיבים לא הגישו ערעור על פסה"ד.

7. ביום 5.4.21, בחלוף כמעט שנתיים לאחר מתן פסה"ד, הגישו המשיבים בקשה למתן פסיקתה בעקבות פסה"ד. משתגובת המבקש לא הוגשה, חתם בימ"ש קמא ביום 6.4.21 על הפסיקתה המבוקשת (להלן: **הפסיקתה**). בסעיף 3 לפסיקתה נקבע בין היתר כי: **"משעה שניתן ביום 22.3.2018 בתיקים... צו לקיום צוואת המנוחה הנושאת תאריך 00.0.0000, הריני מצהיר בזאת היורשים כמוגדר לעיל זכאים לרשת את זכויותיה של המנוחה בדירת המגורים בא'... בבניין בב'.... ובכספים שנצברו בחשבון הנתבע עד ליום פטירתה 00.0.0000."**

8. ביום 27.10.21 הגיש המבקש בקשה לביטול הפסיקתה שלטענתו חרגה מהוראות פסק הדין שקבע שרק על הדירה בב' ועל הדירה בא' חלה חזקת השיתוף ולא על כל הבניין שבו נמצאת הדירה בב' (להלן: **הבניין**).

9. התקיים דיון בבקשה ביום 28.11.21 ובסיומה דחה ביהמ"ש קמא את הבקשה לביטול הפסיקתה (להלן: **ההחלטה**). בין היתר נקבע בהחלטה שהמבקש הגיש את הבקשה לביטול הפסיקתה בשיהוי ניכר, עת חלפו כמעט שבעה חודשים ממועד הגשת הבקשה למתן הפסיקתה ומצופה מאדם אשר טוען כי נגזל ממנו נכס בשווי כספי רב, שלא ישתהה בהגשת בקשתו.

10. עוד קבע בימ"ש קמא בהחלטה, שיש לדחות את הבקשה לא רק מחמת השיהוי בהגשתה, אלא גם מאחר שבפסה"ד נקבע שהתביעה התקבלה וכי **"בין בני הזוג חלה חזקת השיתוף ממועד נישואיהם ועד ליום פטירתה של המנוחה ולפיכך זכאית היא למחצית הזכויות המשותפות שנצברו במהלך חייהם המשותפים"**. כוונת פסק הדין היא שכל מה שנצבר בחיים המשותפים של המבקש והמנוחה חלה עליהם חזקת השיתוף ובכלל זה כל הבניין ולא רק דירת המגורים שבבניין. בפסה"ד נקבע כי: **"מדובר בשיתוף גורף ואין נפקא מינה אם מקור מי מהכספים בכספי ירושה אשר נכנסו ל"פול" המשותף יחד עם תשלומים מסוימים שביצע התא המשפחתי"**. לכן, גם יתר חלקי הבניין שנרכש ע"י המבקש לאחר הסתלקות של אחת מיורשות הוריו המנוחים של המבקש כלולים בחזקת השיתוף.

ביהמ"ש קמא ציין בהחלטה כי: **"למעשה, אין לראות בפסיקתה בבחינת פסיקתת הבהרה כמו פירוט נוסף של מה שהיה צריך להיות ברור ממילא, מכוח הפרק האופרטיבי"**.

11. המבקש לא השלים עם ההחלטה והגיש בקשת רשות ערעור.

בית המשפט המחוזי בב' - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-55289 פלוני נ' אלמוני ואח'

1

2

ב. תמצית טענות המבקש

3

1. הפסיקתה מרחיבה שלא כדין את פסה"ד. בתביעה, המשיבים ביקשו במפורש ליתן פסק דין

5 הצהרתי על שיתוף בנכסי נדל"ן ספציפיים בלבד: הדירה בא' והדירה בב' ורק ביחס לדירות

6 אלו נקבע שחלה חזקת השיתוף.

7

2. בית המשפט קמא בעצמו אבחן באופן מפורש בפסק הדין בין הבניין כולו על שלושת קומותיו

9 לבין הדירה בב' המצויה בקומה השנייה של הבניין ושבה התגוררו יחד המבקש, המנוחה

10 וילדיהם.

11

3. המשיבים הם אלו שבחרו למקד את תביעתם לשיתוף בשתי הדירות בלבד ולא עתרו לשיתוף

13 בכלל הבניין. אם היו חפצים המשיבים לתבוע את זכויות המנוחה מכוח חזקת השיתוף בכל

14 הבניין היה עליהם לטעון זאת במפורש. אולם, הם בחרו להגיש את תביעתם רק ביחס לדירה

15 בב', לדירה בא' ולכספים.

16

4. ההרחבה שביצע בימ"ש קמא בהחלטה ובפסיקתה אינה כדין. עם מתן פסה"ד סיים בימה"ש

18 את מלאכתו והוא אינו יכול לשנות את התוצאה אליה הגיע ולבצע תוספות לפסק הדין.

19 כשביהמ"ש נדרש לתת פסיקתה הוא "כבול" לאמור בפסק-דינו, גם אם הוא סבור שהתוצאה

20 של פסק הדין היתה צריכה להיות אחרת. בימ"ש קמא חרג מסמכותו כשביצע השלמה והרחבה

21 לפסק הדין לאחר שהוא כבר הפך לחלוט וזאת שעה שהמשיבים עצמם לא ביקשו בכתב

22 התביעה להחיל את חזקת השיתוף על הבניין כולו.

23

5. טעה ביהמ"ש קמא כשקבע שמתן הפסיקתא מתבססת על ההלכה שהרחיבה את חזקת השיתוף

25 אף לנכסים חיצוניים (עמ"ש 20-05-29298 פלוני נ' אלמונית (26.4.21)), כאשר פסק הדין כלל

26 לא התבסס על הלכה זו שניתנה לאחר שניתן פסה"ד.

27

6. הפסיקתה אינה יכולה לשנות מפסה"ד ואף בדיון שהתקיים בתביעה שהמשיבים הגישו נגד

29 המבקש (תמ"ש 21-06-1101) לתשלום דמי שימוש ראויים בבניין, ציין בימ"ש קמא בעצמו

30 שהתביעה כללה רק את שתי הדירות ולא את כל הבניין. ביהמ"ש ציין שם כי: "החלק שאין בו

31 ויכוח מה נכלל בשיתוף מופיע בפסקה הרביעית ל"סוף דבר". זאת אומרת, בסופו של עמ' 29.

32 ... ואני לא יכול להתערב בפסק הדין אחרי שנתתי אותו גם אם אני נתתי אותו. אני באתי

33 ואמרתי שני דברים: אחד, יש שיתוף בכל מה שנצבר ... אבל אז אמרתי, "מתוקף האמור ניתן

34 צו הצהרתי שהם זכאים לרשת את זכויותיה בדירת המגורים" עד ליום פטירתה, זה השיתוף.

35 הם יורשים מכוחם מה שנקרא, זה השיתוף. ברגע שאנחנו רוצים ליצוק תוכן למה נכלל

36 בשיתוף ומה לא נכלל בשיתוף מעבר לאמירה המפורשת, אנחנו לא יכולים לקפוץ כאילו כבר

בית המשפט המחוזי בב' - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-55289 פלוני נ' אלמוני ואח'

ניתן לנו פסק דין ולבוא ולהגיד 'זה נכלל' וזה לא נכלל. בכיס יש לכם שתי דירות וכספים. זה
יש לכם בכיס" (עמ' 4, ש' 11-12, ו-34-29).

7. המבקש לא השתתף בבקשתו, שכן הוא לא היה מיוצג באותה העת. הוא לא שם לב שיש הבדל
בין פסק הדין לפסיקתה והמשיבים "השחילו" לפסיקתה את כל הבניין ולא רק את הדירה בב'.
המשיבים ניצלו את מצבו של המבקש, אדם שגילו למעלה מ-70, אשר חשב שמלאכת ייצוגו
נסתיימה עם מתן פסק הדין והם סברו שהוא לא יבין את משמעותה של הפסיקתה, וכך אכן
קרה. רק לאחר הגשת התביעה לדמי שימוש ראויים שהמשיבים הגישו נגדו, פנה המבקש שוב
לקבלת ייעוץ משפטי והבין את משמעותה של הפסיקתה ומיד הגיש בקשה לבטלה. למשיבים
לא נגרם כל נזק בהגשת הבקשה לביטול הפסיקתה באיחור. אדרבא, המשיבים הם שפעלו
בשיהוי ניכר והגישו את הבקשה למתן פסיקתה בחלוף כמעט שנתיים ממועד מתן פסה"ד. אין
לייחס את אי הגשת התגובה לבקשה למתן פסיקתה כהסכמה של המשיב לתוקפה.

ג. תמצית טענות המשיבים

1. יש לדחות את הבקשה. בימ"ש קמא קבע בצדק שקיימת חזקת שיתוף גורפת בכלל הנכסים
שצברו בני הזוג במהלך חייהם המשותפים ולמשיבים קיימת הזכות לקבל מחצית מזכויות אלו.

2. בקשת המבקש הוגשה בשיהוי ניכר של כמעט שבעה חודשים וזאת רק לאחר שהוגשה נגדו
התביעה הכספית לדמי שימוש ראויים בבניין. המשיבים העבירו לאחר דחיית הערעור פסיקתה
לעיונו של המבקש והמבקש לא הגיב לבקשה והעדר תגובה דינה כהסכמה.

3. הפסיקתה שניתנה ע"י בימ"ש קמא היא פסיקתה המבהירה את פסה"ד שהחיל את חזקת
השיתוף על מכלול הנכסים. בימ"ש קמא החיל את חזקת השיתוף על כלל רכוש המבקש ואשתו
המנוחה שצברו במהלך שנות נישואיהם ובכלל זה הבניין ברח' _ בב' והדירה בא'. השגה על
הפסיקתה היא למעשה ערעור נוסף על פסה"ד שהוא חלוט.

4. הרכוש המשותף שחלה עליו חזקת השיתוף כלל את כל הבניין, שכן אחייניתו של המבקש
הסתלקה מזכויותיה בעיזבון הורי המבקש והמבקש רכש במסגרת הסכם פשרה שנערך בינה
לבין המבקש את כל יתרת הזכויות בבניין. רכישת הזכויות בבניין נעשתה מכספים משותפים
למבקש ולמנוחה ומשקיימת חזקת שיתוף בין המבקש למנוחה, קמות למנוחה זכויות שבדין
גם בבניין כולו וזאת הבהיר בימ"ש קמא בפסיקתה. בפסה"ד נקבע שבין המבקש למנוחה
התקיימו יחסי שיתוף והיא זכאית למחציות מכלל זכויותיו. המשיבים הם יורשי המנוחה
ולפיכך זכאים הם לקבל את כלל הזכויות המגיעות לה כולל הבניין.

5. המשיבים עתרו בתביעה להחיל את חזקת השיתוף על כל הבניין שבו נמצאת הדירה בב' ובסעיף
40 לתביעה התבקש ביהמ"ש לקבוע ש "מחצית מכל זכות אשר הייתה קיימת לנתבע ביום

בית המשפט המחוזי בב' - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-55289 פלוני נ' אלמוני ואח'

פטירתה של המנוחה, 00.0.0000, שייכים היו למנוחה, ולאחר לכתה לעיזבונה". סעיף זה
מכוון לכלל הרכוש אשר הותירה אחריה המנוחה ולהחלת חזקת השיתוף על כלל נכסי המבקש
והמנוחה מיום נישואיהם ועד למועד פטירתה. משהתביעה התקבלה במלואה, המשמעות היא
שהוצאה שעל כלל הרכוש חלה חזקת השיתוף לרבות הבניין.

6. ערעורו של המבקש על פסה"ד נדחה. בבקשתו של המבקש לביטול הפסיקתה עלו שוב טענותיו
שחזקת השיתוף לא חלה על הבניין כולו. טענות אלו נדחו ויש לגביהן מעשה ב"ד. משערעור
המבקש על פסה"ד נדחה, המבקש מושתק מלבקש לבטל את הפסיקתה ודין הבקשה להידחות.

ד. דיון והכרעה

1. לאחר עיון בטענות הצדדים אני סבור שיש לתת רשות ערעור בהתאם לתקנה 149(2)(ב) לתקנות
סדר הדין האזרחי, תשע"ט – 2018 ולקבל את הערעור מהטעמים שיפורטו להלן.

2. מעיון בתביעה עולה שהמשיבים עתרו להחלת חזקת השיתוף על הדירה בב' ולא על הבניין כולו.
בתביעה, המשיבים מתייחסים ל"שתי הדירות שפרטיהם לעיל" דהיינו הדירה בב' והדירה בא'
(סעיף 34 לתביעה). גם בסעיף 36 לתביעה המשיבים עתרו לכך "שמחצית מהנכס הידוע כדירת
המגורים ב_ בב' שייך למנוחה" והם לא ציינו את כל הבניין. אכן, בסעיף 40 לתביעה ביקשו
המשיבים להצהיר כי: "מחצית מכל זכות אשר היתה קיימת לנתבע ביום פטירתה של
המנוחה, 00.0.00, שייכים היו למנוחה" אבל כשהם התייחסו לנכס בב' הם התייחסו רק
לדירת המגורים ולא לכל הבניין. אם המשיבים רצו לתבוע הצהרה על חזקת השיתוף בבניין
כולו, היה עליהם לטעון זאת במפורש בכתב התביעה והם לא עשו כן. אי הזכרת הבניין כולו
באופן מפורש מלמדת שהמשיבים לא סברו שחזקת השיתוף משתרעת על כל הבניין אלא רק
על דירת המגורים. הדבר בולט במיוחד, שעה שהמנוחה עצמה ציינה בצוואתה את "הבניין"
ולמרות זאת, המשיבים לא עתרו לשיתוף בכל הבניין אלא רק בדירה.

3. גם ביהמ"ש קמא בפסק הדין הדגיש כמה פעמים שתביעת המשיבים היא למתן פסק דין
הצהרתי ביחס לדירה בב' ולא לבניין. כבר בעמ' הראשון לפסק הדין נקבע כי: "במהלך שנות
נישואיי בני הזוג התגוררו הם, בין היתר, בדירה ב_ בב' (להלן: "דירת_ " או "דירת בני הזוג")
בבניין בן שלוש קומות (להלן: "הבניין") בו קומת הקרקע ששימשה לצרכי מסחר כגון
מסעדה ופאב, בקומה הראשונה התגוררו הוריו של הנתבע והקומה השנייה בבניין שימשה
את בני הזוג, עם שלושת ילדיהם ובתקופה מאוחרת יותר לבדם". ברור אם כן שביהמ"ש קמא
הבחין הבחן היטב עוד בראשית פסק הדין בין דירת בני הזוג לבין הבניין.

4. בעמ' 26 (שורות 1-4) לפסק הדין קבע ביהמ"ש כי: "מכל האמור לעיל ולאור קביעתי כי על בני
הזוג חלה הלכת השיתוף, הרי משעה שגם נכס זה הקרוי דירת_ המהווה את קומה ב' בבניין,

בית המשפט המחוזי בב' - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-55289 פלוני נ' אלמוני ואח'

1 אשר ניתן לנתבע מתוקפו של הסכם הפשרה מיום 17.10.01 והגם שניתן הוא עת הנתבע
2 והמנוחה עוד היו נשואים, הרי שגם הוא נכלל במצבת הנכסים המשותפים למנוחה ולנתבע".
3 ברור אם כן שביהמ"ש קמא התייחס רק לדירה בקומה א' ולא לכל הבניין.

4
5 5. בסיפא של פסק הדין קבע ביהמ"ש שהמנוחה זכאית למחצית הזכויות המשותפות שנצברו
6 מתוקף חזקת השיתוף" ואולם בהמשך קובע ביהמ"ש כי: "ניתן פסק דין המצהיר כי התובעים
7 ואחותם זכאים לרשת את זכויותיה בדירת המגורים בא', בדירת המגורים ב_ ובכספים
8 שנצברו בחשבון הנתבע עד ליום פטירתה". דהיינו, בחלק האופרטיבי של פסק הדין קבע
9 ביהמ"ש שחזקת השיתוף חלה רק על הדירה בב' ולא על הבניין.

10
11 6. בצדק טען המבקש, כי כך היתה גם עמדתו של ביהמ"ש קמא בק.מ. שהתקיים ביום 11.10.21
12 בתביעה לדמי שימוש ראויים שהגישו המשיבים נגד המבקש ובמסגרתו אמר ביהמ"ש כי:
13 החלק שאין בו ויכוח מה נכלל בשיתוף מופיע בפסקה הרביעית ל"סוף דבר". זאת אומרת,
14 בסופו של עמ' 29. ... ואני לא יכול להתערב בפסק הדין אחרי שנתתי אותו גם אם אני נתתי
15 אותו. אני באתי ואמרתי שני דברים: אחד, יש שיתוף בכל מה שנצבר ... אבל אז אמרתי,
16 "מתוקף האמור ניתן צו הצהרתי שהם זכאים לרשת את זכויותיה בדירת המגורים" עד ליום
17 פטירתה, זה השיתוף. הם יורשים מכוחם מה שנקרא, זה השיתוף. ברגע שאנחנו רוצים ליצוק
18 תוכן למה נכלל בשיתוף ומה לא נכלל בשיתוף מעבר לאמירה המפורשת, אנחנו לא יכולים
19 לקפוץ כאילו כבר ניתן לנו פסק דין ולבוא ולהגיד 'זה נכלל' וזה לא נכלל. בכיס יש לכם שתי
20 דירות וכספים. זה יש לכם בכיס" (עמ' 4, ש' 11-12, ו-34-29). ביהמ"ש אמר במפורש שפסה"ד
21 קבע שחזקת השיתוף חלה על שתי הדירות בא' ובב' ולא על הבניין ודברים אלו משקפים את
22 המצב המשפטי לאשורו.

23
24 7. המשיבים לא ערערו על פסק הדין והוא חלוט. כאשר בימ"ש נתן את פסה"ד הוא קם מכיסאו
25 וסיים את מלאכתו. ביהמ"ש יכול לתת פסיקתה משקפת או מבהירה ואולם הוא לא יכול לבצע
26 שינוי בפסק הדין אף אם הוא סבור שהיה ראוי לשנותו. ביהמ"ש קמא ציין בהחלטתו שלא
27 מדובר בפסיקתה מבהירה ומכאן שמדובר בפסיקתה משקפת והיא לא יכולה היתה לכלול את
28 הבניין. תפקידה של הפסיקתה היא לשקף את פסק הדין ולא להוות "מקצה שיפורים" לפסק
29 הדין.

30
31 8. כפי שנקבע בע"א 2181/06 עיריית רמת השרון נ' צמח (7.4.2009): "הפסיקתה אינה מקום
32 לשנות מאשר נקבע בהחלטה ... אלא חייבת להיות זהות מלאה בין האמור בהחלטה ובין
33 תוכנה של הפסיקתה האמורה לשקף את ההכרעה בהחלטה ... ביהמ"ש אינו מוסמך לקבוע
34 בפסיקתה, בשונה אשר קבע בהחלטתו. עם מתן פסק הדין סיים למעשה ביהמ"ש את
35 מלאכתו ושוב לא יכול הוא לשנותו אלא אם מדובר בטעות סופר. משכך, מעת שמתבקש
36 בימ"ש ליתן פסיקתה הרי 'כבול' הוא לאמור בפסק דינו".

בית המשפט המחוזי בב' - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21-12-55289 פלוני נ' אלמוני ואח'

1
2 9. חוסר התגובה של המבקש לבקשה למתן פסיקתא לא יכולה להכשיר הרחבה של פסק הדין.
3 הסברו שהוא לא דקדק בנוסח הפסיקתא וחשב שהיא תואמת את פסק הדין, סבירה ולא צריכה
4 להיזקף לחובתו. רק לאחר שהוגשה התביעה לדמי שימוש ראויים והמבקש פנה לייצוג משפטי,
5 התבררה לו הטעות בפסיקתה.

6
7 10. **סיכומו של דבר:** הפסיקתה הרחיבה באופן משמעותי את פסק הדין ולא שיקפה אותו. לכן יש
8 לבטל את ההחלטה ואת הפסיקתה ולקבוע שיש להגיש פסיקתה שתשקף במדויק את פסק הדין
9 שהחיל את חזקת השיתוף על הדירה בב' ולא על הבניין כולו.

10
11 11. משהבקשה התקבלה, המשיבים יישאו בהוצאות המבקש בסך של 10,000 ₪. הפיקדון שהופקד
12 בקופת ביהמ"ש יושב למבקש באמצעות ב"כ, על פירותיו.

13
14 12. פסק הדין מותר לפרסום בכפוף להשמטת הפרטים המזהים.

15
16
17
18 ניתן היום, י"ב שבט תשפ"ב, 14 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

19

נפתלי שילה, שופט

20

21

22

23